

smemo toliko reči, da je tem večje hvale vreden, čim teže je Tacita dobro prevajati. Opazke na koncu knjige pomagajo čitatelju, da lože umeva. Kdaj dobimo Slovenci nadaljevanje onih prevodov, s katerimi je začel pokojni Janežič?

Dr. F. L.

„**Maričon**“: Pripoviest. Napisal Ljuba Babić (Gjalski). U Zagrebu. Knjižara Dioničke tiskare 1890. 8°. Str. 87. Cena 30 kr. — Nekako čudna vam je ta »Maričon«. Kdo pa je? Hči »sudca« Lacka Ladanovića in dobre, lepe gospe Ladanovičke, ki je pa kmalu umrla in prepustila desetletno deklico tužni osodi. Res osodi, zakaj Ladanović se ni brigal skoro nič za svoje dete, tudi mu ni preskrbel nikake vzgoje ter le slučajno vzel nekega Francoza Delavignea za vzgojitelja, od katerega se je naučila v 14. letu čitati in pisati in nekoliko drugih stvari površno. Ko odide Francoz, znala je toliko, da je čitala lahko romane Sue-ove, Dumas-ove in Scott-ove. S tem se je razpalila njena domišljija, ki je že tako bila bujna. Nesreča njena je privedla v hišo hudo gospodinjjo Lojziko, pohotno žensko, ki je bila očeta Lacka ulovila v svoje zanjke in s katero je živel dosti nerodno. Mož, ki ni bil maral za svojo blago ženo, bil je pokoren malovredni služabnici. To je do cela razjedlo značaj in sree deklici, ker je videla, kaj se godi. Začela je tudi sama iskati tešila v družbi Turkovičevega Janka, poštenega mladeniča. A ko ne more že več prenašati hudih razmer doma in prosi Janka, da bi oba ubežala, ustavi se ji Janko; a Maričon občuti toliko žalost in zapuščenost v srcu, da bega sem in tje, ne vedoč, kaj se ji godi, in da teče naposled z groba drage matere potopit se v hladne valove. — Res je tu pa tam kak opis čitatelju nevšeč, in tudi konec žalosten, vendar popolnoma utemeljen, ker hoče pisatelj pokazati, kakšni so nasledki za nemarjene ženske vzgoje. Zato ne moremo biti hudi na pisatelja, ki je risal te slike po istini. Za mladino ni, za stariše in odgojitelje pa ima mnogo naukov. Povest je pretiskana iz »Vienca« 1884.

Dr. F. L.

## DRUGA SLOVSTVA.

»**Archiv für slavische Philologie**.« (Dalje.) Nadaljujoč poročilo o XII. zv. (prim. »Dom in Svet« str. 190) »Archiv«-a ne smem izpustiti Jagićevih opazek o dr. T. Maretiću. G.

dr. T. Maretić, znani hrvatski pisatelj in veliki privrženik Vukov ter fonetičnega pravopisa, je napisal knjigo: »Istorija hrvatskega pravopisa latinskim slovima«, in pa razpravo v »Radu« 97.: »Kosovski junaci u narodnoj epici.« V prvem delu se vidi pridnost in trud gosp. pisatelja, v njem nam predočuje zgodovino pravopisa v hrvatskih knjigah, od najstarejših do Gajevega pravopisa. G. Jagić govori (str. 602–609) o prvem delu rečene knjige jako nepovoljno. Gospod Maretić razpravlja stvarino z drugega stališča, kakor bi želel gospod Jagić. Dokazuje namreč, da se v vseh starih knjigah iztiče posebno fonetična pisava. Jagić pa trdi, da tedaj še ni bilo te prepirke, katera se vrši dandanes z nekim »fanatizmom«. Malo pisateljev je mislilo o grafiki, marveč naslanjali so se na prednike in vrstnike svoje. Pisatelj naj bi bil podal nekatere predgovore starih piscev, in ker tega ni storil — piše Jagić — ni razprava zgodovinska. Hvali pa ocenjevalec drugi del rečene knjige, ker izvaja iz prvega dela posledice. »Kosovski junaci i dogodjaj u narodnoj epici.« (Str. 609 do 615.) Tudi s to razpravo se ne strinja Jagić. Naravnost zavrača trditve Maretić-ovo, da Hrvato-Srbi niso imeli pred 15. stoletjem epskih pesmij, Maretić namreč piše, da so si Srbi in Hrvati pred bitvo na Kosovem polju (1389) o svojih junakih in njihovih delih pripovedovali vse le v prozi; pesmi da so bile le lirске »lyrischen Charakters«. A zato — pravi Jagić — nima pisatelj nobenih dokazov. Zakaj »argumentum a silentio nihil valet« Vse ima začetek, tako tudi srbska narodna epika. Ravno epika se začinja v kakem narodu najprej. In zato misli Jagić, da so epske narodne pesmi jako staro duševno blago srbskega naroda in niso še le v 15. stoletju padle iz nebes.

Prav ko sem to pisal, izšel je »Rad 101.«, kjer se brani dr. T. Maretić proti tej kritiki. Piše, da mu je storil J. krivico, ko ga je tako zdelal zaradi knjige »Istorija«. Zakaj on ni mogel vsega tako izvesti, kakor želi ocenjevalec, sicer bi bila knjiga preobširna. O drugi oceni pa piše Maretić: »Ocena prof. Jagića ne donosi nikakve činjenice, već onako bez dokaza osudjuje moju misao«. Kdor pozna srbsko-hrvatsko književnost, vé, da je to vprašanje med Srbo-Hrvati že staro. Ž njim se pečajo prvi književniki bratovskega nam naroda, kakor Jagić, Novaković, Pavić. Neka je rieše!

(Dalje.)

Fr. S. Lekše.



## Raznoterosti.

### Naše slike.

1. Upamo, da bodo čitatelji z veseljem pozdravili lepo sliko **A. Mickiewicza**, katero podajemo na prvem mestu te številke. Podajemo jo pa v spomin, da so Poljaki dali slovesno prenesti ostanke pesnikove v domovino in jih tu

najslovesneje pokopali. Ker govorimo o slavnem pesniku na drugem mestu, naj le prav ob kratkem povemo, kako so prenesli in pokopali pesnikove kosti.

Mickiewicz je umrl v Carigradu 26. nov. 1855. Njegovi prijatelji so prepeljali truplo v Pariz,

ker je tukaj živel dolgo časa. A niso ga pokopali prav v Parizu, ampak v Montmorencyu, kakih 15 kilometrov od Pariza. Ker so pokopali tukaj še druge slavne Poljake — prognance, hodili so sem Poljaki radi spominjat se svojih pokojnikov. A hoteli so, naj počiva pesnik v domačih tleh. Zato so dvignili 28. junija njegovo krsto na Francoskem, in 4. julija je dospela v Krakov. Slovesnost je bila velikanska. V Krakov je došlo nad 30.000 tujcev, vencev so poklonili svežih 444, srebrnih 23 in celo tri zlate. Zastopana so bila vsa mesta in društva. Pa ne samo v Krakovu so tako slavili pesnika, ampak tudi drugod po vsi Poljski. Vse se je radovalo in tudi svetlemu cesarju se je izrekla zahvala, da je dovolil to izredno domovinsko praznovanje. Naj hranijo tudi te vrstice spomin ljubezni poljskega naroda do tega svojega pesnika.

Druga slika nam kaže **Kremlj**. Na najvišjem griču sredi Moskve se dviga poseben del mesta; ta je obzidan z visokim, do poldruge ure dolgim obzidjem, katero ima petero vrat: imenuje se ta del Kremlj. Kremlj je nekako mesto iz cerkvá, samostanov in palač. Med 32 cerkvami kremeljskimi so najiminitnejše in najlepše: cerkev Marijinega Vnebovzetja, kjer se venčajo ruski carji, nova cerkev Izveličarjeva in cerkev svetega Mihaela, v kateri imajo svoje grobove Ivan Veliki in mnogi drugi carji. Izmed samostanov je najslavnejši in najbogatejši stari Lavrin samostan, sedaj »Čudov« (čudežev), ki je bil ustanovljen že l. 1365. Med palačami se odlikujejo: stara carska palača, kjer so prebivali prejšnji ruski vladarji, nova Aleksandrova palača in pa carska zakladnica, kjer se hranijo državne dragocenosti. Nad strehami cerkvá in samostanov se pa vzdigujejo visoki zvoniki z velikanskimi zvonovi in veličastne kuplje, ki se s svojimi živo pobarvanimi strehami vidijo daleč na okoli. Med zvoniki je najvišji »Ivan Veliki«, ki meri 291 čevljev (87 m.) in ima 22 zvonov; eden izmed teh tehta 140.000 funtov in buči čez Moskvo, kakor bi gromelo v daljavi.

**† Ivan Mažuranić.** Največji hrvatski pesnik in nepozabni ban hrvatski Ivan Mažuranić je izdihnil svojo dušo dne 4. avgusta okoli 11. ure dopoldne. Hrvatski narod žaluje in z njim žalujemo i drugi Slovani ob grobu pesnika »Čengić-age«. Ne moremo mu še danes postaviti v tem listu dostojnega spomenika, a postavimo ga v prihodnji številki.

„**Matica Hrvatska**“ je imela dné 27. julija glavna skupščino pod predsednikom Tad. Smičklasom. Dohodki: 25.571 gld. 76 kr. in prav toliki so stroški. Udov je za 1889. l.: 7208.

**Popravki.** Rade se vrinejo tiskovne pomote, dasi urednik skrbno pazi. V 7. štev. čitaj na str. 224 v »Naše sl.«: mesto 13. julija 31. julija; m. rojena 1866 čitaj 1868.

## Narodno blago.

### Belokranjski pregovori in reki.

(V Adlešičih nabral I. Š.)

Dar dara gledí.  
 Bližje so nedrije nego usta.  
 Kar ni o piru, i ni po piru.  
 Piruj ali miruj!  
 Sita mačka lóvica, gladna tática.  
 Sita mačka lóvica, gladna sinaha tática.  
 Mačka je snaga pri hiši.  
 Kadar mačka najbolj žmi, treba je lonec pokriti.  
 Návada je lahka, óvada teška.  
 Vsaka buča za svoj kócenj drži.  
 Vsak je pod svojim kriljakom gospod.  
 Kar Bog dá, s tem v torbo.  
 Kdor je dužen, je tužen.  
 Prímetku se i dete veséli.  
 Gizdav berač nosi prazno torbo.  
 Jezika ne bolijo noge.  
 Na zlo je lahko naleteti.  
 Vsaka trta ima svoje dete.  
 Zabádava je človek, ako nima kriljaka.  
 Par para išče.  
 Vsako selo ima svoj glas.  
 Drobna deca, suha toča.  
 Kadar pamet dojde, sreča projde.  
 Sto ljudi, sto čudi  
 Bolje je sto ljudi nadélti, nego jednega napróstiti.  
 Dobremu človeku teško para dóbiti.  
 Mládost lúdost.  
 Potreba je vsem draga.  
 Dobro jutro rákija, z Bogom pamet!  
 Pri šivilji ni svile kupóvati.  
 Kdor svoj govor zataji, sam sebe zataji.  
 Kdor se na petek rodi, níkdar srečen ni.  
 Kdor se utaplje, maha se lóvi.  
 Kada grmi, ondi i pada.  
 Bol dojde z valom, a projde z lasom.  
 Vse je bolje nego glad.  
 Denar ima broj.  
 Sem brez denarja, kakor Bog brez brata.  
 Še Božjega groba neče nihče zabadava čuvati.  
 Ni vsak moški, ki kriljak nosi.  
 Lep glas se čuje daleko, a grd još tri put dalje.  
 Kdor smolo v rokah nosi, se ga rok prime.  
 Vsak lončar svoje lonce hvali.  
 Gruđen — malo uljuden.  
 Domača gora — najbolj zelena.  
 Trop je mati vinu.  
 Nezvanemu gostu je za vrati mesto.  
 Ki priklati, ta priplati.  
 Pri grošu ni prijatelja ne brata.  
 Gladna vrana ne pita site.  
 Kdor gre s pametjo po svetu, daleko pride.  
 Zaupan greh je najgorši.  
 Levo v jamo — desno v ogenj.  
 Z brano je teško po svetu hoditi.  
 I brojeno ovco vuk odnese.

*Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravništvo je v Marijanišču.*

Izdajatelj, lastnik in urednik **dr. France Lampe.**

Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.